

Segones Jornades d'Humanitats Digitals de la UAB

Divendres 14 de Novembre de 2025. Sala de Revistes de la Biblioteca d'Humanitats. UAB

Programa

10:00 – 10:15 Benvinguda a càrrec de la Vicerectora d'innovació, transferència i Emprenedoria, Rosa Maria Sebastián Pérez i de la Degana de la facultat de Filosofia i Lletres, Margarita Freixas Alás

10:15 -10:30 Presentació de les Zones Jornades d'Humanitats Digitals al 2025 a càrrec d'Oriol Vicente (Coordinador de la Xarxa d'Humanitats Digitals)

10:30 -10:45 Presentació de CLARIAH-CAT i el Màster en Humanitats i Patrimoni Digitals. A càrrec de Joan Antón Barceló (coordinador del Màster en Humanitats i Patrimoni Digitals)

10:45 – 11:45 Presentació de projectes: (11 projectes)*

Gerard	Corbella López	ArxIfutur: nous sistemes d'accessibilitat a la documentació històrica amb visió per computador i intel·ligència artificial
Igor	Bogdanovic Rakic	Laboratori Digital - experiències i futur
Ana	Escañuela Barradas	Projectes d'Humanitats Digitals a la UAB
Albert	Sierra Reguera	Els Ulls de la Història
Margarita Freixas Alás	Natalia Terrón	«Modelo de una edición digital e hipertextual del DRAE 1884 (e-DRAE 1884)»
Ramón	Valdés Gázquez	La asignatura Filología digital en el Grado de Lengua y Literatura Españolas
Sònia	Boadas	THAL-IA. Patrimonio teatral áureo: inteligencia artificial y fotografía espectral
Joan Anton	Barceló Alvarez	Avances en Aplicaciones de Aprendizaje Automático en Arqueología prehistórica. Clasificación y Modelización espacio-temporal de datos arqueológicos
Joan Anton	Barceló Alvarez	Computer-based Visualisation of Architectural Cultural -Heritage
David	Merino Recalde	feniX-ML: marcado XML-TEI semiautomático para la Biblioteca Digital PROLOPE
David	Merino Recalde	Divulgar los clásicos: un portal digital para "Fuenteovejuna", de Lope de Vega

*La presentació dels projectes poden patir variacions d'ordre.

11:45 - 12:15 “BRUNCH”

Al Hall de la facultat de Lletres, sota l'Auditori. Es servirà un esmorzar/dinar amb opcions sense lactosa, sense gluten i vegetarianes (per qui ho hagi demanat)

12:15 – 14:00 Presentació de projectes (19 projectes) *

Marta	Rial	Arxiu Sonor de la Ràdio a Catalunya
Emanuele	Leboffe	Repensar la edición crítica del teatro áureo en la era digital: el caso de tres comedias en el corpus dramático de Lope de Vega
Montserrat Ventura i Oller	Jaume Noguera Vila-Masana	Museu Virtual de la comunitat Tsachila
Paloma	Valdivia Vizarreta	El patrimonio como motor de innovación: nacimiento de un campus social y educativo
Clara	Masriera Esquerra	Investiga.edu en obert
Alicia	Fornes Bisquerra	Computer Vision for Historical Documents
Ramon	Sarobe Huesca	GoDoT (Gothic Documents Transcription)
Sara	Rovira-Esteva	Descripción del generatase en segundas lenguas y traducción (GENERATESE-2LT)
Matthias M.	Tischler	"Carolingian Culture in Septimania and Catalonia"
Gerard	Corbella López	Visió per computador i IA aplicada al patrimoni cultural: descripció automàtica als arxius històrics i noves formes d'accessibilitat
Patricia	Rodríguez-Inés	GREENISH (Gotriple for Raising Environmental AwareNess In Social Sciences and Humanities)
Estella	Oncins	InclusiVRity
Estella	Oncins	The ALFIE AI technology with ethical standards, ensuring that the resulting
Estella	Oncins	WEL (From written to oral texts in Easy Language: easy audios in cultural visits and video games)
Laia	Cutrina Gallart	L'índex Magistri Cataloniae: la memòria digital dels artistes de la Mediterrània medieval
Ana	Zapatero Romero	Lliv-IA
Ana María	Alarcón Jiménez	TADRI: Towards a Spanish Civil War and Francoist Repression Digital Research Infrastructure
Alicia	Calvo Burés	EPICAT / SEFRE
Miriam Aurea	Marcial Manzola	Experiencias turísticas digitales en el Hotel Angelats

*La presentació dels projectes poden patir variacions d'ordre.

14:00 - 14:30 Conclusiones finals i tancament de la jornada

Annex

Descripció dels projectes

Arxifutur: nous sistemes d'accessibilitat a la documentació històrica amb visió per computador i intel·ligència artificial	Amb l'ambició a llarg termini de transformar els arxius en proveïdors de dades, l'empresa La Fonèria i el Centre de Visió per Computador duen a terme projectes de recerca en l'aplicació de tècniques de visió i intel·ligència artificial en documents d'arxius per fer-los llegibles a les màquines i millorar l'accés al passat online. Aquestes tècniques han de revolucionar el sector dels arxius històrics i la seva accessibilitat.
Laboratori Digital - experiències i futur	Sis anys després de la posada en marxa dels Open Labs i l'activitat del Laboratori Digital, presentem els resultats de la nostra tasca en la transferència de coneixement digital i el suport a la innovació. Les experiències adquirides no només consoliden la nostra base, sinó que també defineixen una visió clara per al creixement futur del Laboratori i l'optimització de les seves capacitats tecnològiques i metodològiques.
Projectes d'Humanitats Digitals a la UAB	Nova web dedicada a les Humanitats Digitals compartida entre la Xarxa d'HD de la UAB i les Biblioteques UAB. Reunirà els projectes realitzats en el marc de la xarxa i també els que es produeixen des de les biblioteques en col·laboració amb el pdi de la universitat.
Els Ulls de la Història	Els Ulls de la Història és un projecte que renova els relats sobre el patrimoni a través de noves museografies i sales de realitat virtual compartida en 5 monuments de Catalunya. Aquestes experiències de realitat virtual també són traslladades a les aules de diferents instituts en una versió educativa especialment imbricada en els currículums actuals.
«Modelo de una edición digital e hipertextual del DRAE 1884 (e-DRAE 1884)»	El projecte té com a objectiu l'edició crítica integral i hipertextual del DRAE 1884 i aportarà una visió multidimensional del text respecte a la tradició lexicogràfica anterior i posterior. S'aplicaran els principis de l'edició de textos digitals, oferint un sistema de tractament i de marcació que garanteixi la seva interoperabilitat i conservació. L'edició oferirà diferents formes de visualització (text transcrit, imatge digitalitzada i edició crítica en els casos en què es detectin errates o variants que hagin d'interpretar-se); un aparell de notes que permetrà comprendre l'entramat de les entrades lexicogràfiques, i un sistema per a recuperar informació que possibilitarà cerques complexes en el text del diccionari i en les anotacions.
La asignatura Filología digital en el Grado de Lengua y Literatura Españolas	Descripción de los contenidos y experiencia de la asignatura recién implantada
THAL-IA. Patrimonio teatral áureo: inteligencia artificial y fotografía espectral	El projecte és interdisciplinari i pretén analitzar manuscrits autògrafs teatrals mitjançant eines d'intel·ligència artificial (estem desenvolupant una eina capaç d'identificar automàticament les grafies dels principals dramaturgs del Segle d'Or) i mitjançant eines vinculades a la fotografia espectral

Avances en Aplicaciones de Aprendizaje Automático en Arqueología prehistórica. Clasificación y Modelización espacio-temporal de datos arqueológicos	Utilització IA en arqueologia i simulació computacional de societats prehistòriques. Finaçament Ministeri
. Computer-based Visualisation of Architectural Cultural -Heritage	Utilització de tècniques de geometria computacional i realitat virtual per a la reconstrucció d' edificacions prehistòriques
feniX-ML: marcado XML-TEI semiautomático para la Biblioteca Digital PROLOPE	El grupo PROLOPE ha desarrollado un modelo de codificación semiautomática para facilitar la edición digital crítica del teatro de Lope de Vega. A partir de los materiales editoriales ya existentes en formato Word, esta estrategia permite transformar las ediciones impresas en archivos XML-TEI de forma ágil, sostenible y compatible con las ediciones complejas de la Biblioteca. El objetivo es acelerar la publicación en la Biblioteca Digital PROLOPE y reducir la dependencia de desarrolladores externos, manteniendo al mismo tiempo la fidelidad textual y el control filológico.
Divulgar los clásicos: un portal digital para "Fuenteovejuna", de Lope de Vega	Divulgar los clásicos: un portal digital para "Fuenteovejuna", de Lope de Vega
Arxiu Sonor de la Ràdio a Catalunya	Arxiu de fragments sonors d'emissores catalanes i espanyoles presents a les bandes de radiodifusió a Catalunya i de ràdios catalanes que distribueixen els seus continguts per Internet. Projecte col·laboratiu de memòria radiofònica (https://arxiuradio.uab.cat/s/arxiusonor/page/arxiu-sonor)
Repensar la edición crítica del teatro áureo en la era digital: el caso de tres comedias en el corpus dramático de Lope de Vega	El auge de las tecnologías digitales ha abierto nuevas posibilidades para la edición crítica de los textos del teatro del Siglo de Oro, especialmente en aquellos casos en los que la complejidad de la tradición textual conlleva problemas específicos que dificultarían la representación del texto crítico en una edición en papel. En este contexto, el presente proyecto se centra en el desarrollo de modelos de edición crítica digital a partir del estudio de tres obras, dentro del corpus dramático de Lope de Vega, que plantean retos particulares. Estos casos concretos permiten explorar soluciones digitales que superan las limitaciones del formato impreso, facilitando al mismo tiempo un acceso más amplio y una comprensión más profunda de las obras por parte de los lectores-usuarios.
Museu Virtual de la comunitat Tsachila	Responent a una crida creixent de les comunitats indígenes de repatriació dels objectes i imatges etnogràfiques històriques, emmagatzemades a diferents museus etnogràfics o de les cultures d'Europa i Amèrica, i atesa la dificultat legal i material per a un retorn físic, el Projecte Museu Virtual de la comunitat

	Tsachila ha creat un Museu Virtual amb objectes i imatges fotogràfiques recollides per expedicions etnogràfiques de la primera meitat del segle XX de museus de França, Suècia i Estats Units. La comunicació exposarà les vicissituds administratives i tècniques, i els avantatges socials del projecte.
El patrimonio como motor de innovación: nacimiento de un campus social y educativo	El Campus de Innovación es un espacio de encuentro y experimentación que articula educación, tecnologías y humanidades digitales desde una mirada interdisciplinaria. Su objetivo es repensar los procesos de enseñanza y aprendizaje incorporando el patrimonio como recurso educativo y cultural. A través de metodologías activas y colaborativas, promueve experiencias que conectan el saber académico con el conocimiento situado y el compromiso territorial.
Investiga.edu en obert	Investiga.edu en obert és l'evolució digital del projecte educatiu Investiga.edu, una iniciativa que vincula l'alumnat d'educació primària i secundària amb la recerca arqueològica real desenvolupada a la Universitat Autònoma de Barcelona. A través d'una plataforma oberta en línia i materials digitals interactius, el projecte ofereix als centres educatius la possibilitat de treballar com a equips d'investigació científica seguint mètodes propis de l'arqueologia. El recurs inclou guies didàctiques, vídeos explicatius dels equips de recerca, rèpliques 3D d'objectes arqueològics i dades reals extretes de jaciments com la Roca dels Bous o la Cova de Montanissell. Tot plegat permet treballar competències científiques, digitals i de pensament històric des d'una perspectiva col·laborativa i transdisciplinària, sense necessitat de desplaçar-se al jaciment. Investiga.edu en obert representa una aposta per la democratització de la recerca i el patrimoni, apropant-los a l'aula mitjançant tecnologies digitals obertes i metodologies actives.
Computer Vision for Historical Documents	In the last decades, Document Image Analysis and Recognition has become a fundamental technology for recognizing, searching and extracting information from document collections, thus helping in the preservation, access and indexing of our cultural heritage. Examples of historical documents that can be automatically processed through Computer Vision and AI techniques include historical handwritten texts, music scores, ciphered documents, photographs, newspapers, comics, etc.
GoDoT (Gothic Documents Transcription)	El projecte mira de transcriure documents catalans dels segles XIII al XV per mitjà de la intel·ligència artificial i al mateix temps establir un model de llenguatge tant pel català com pel llatí medievals. El projecte està dirigit per Coral Cuadrada i té com a membres jo mateix i Mariona Coll, lingüista computacional.

Descripción del generatase en segundas lenguas y traducción (GENERATESE-2LT)

El proyecto GENERATESE-2LT, liderado por Pilar Sánchez Gijón y Helena Casas-Tost, se titula "Descripción del Generatase en Segundas Lenguas y Traducción". Su objetivo es profundizar en la evaluación del rendimiento de la IA generativa (GenAI) en la generación de textos. El proyecto es pionero y busca investigar y describir las características lingüísticas y extralingüísticas de los textos producidos por sistemas de GenAI, un fenómeno al que en el proyecto denominamos generatase. Para ello este proyecto se propone desarrollar un marco metodológico para la evaluación de la calidad de textos en contextos multilingües. Concretamente, este proyecto se centrará en los ámbitos de la traducción (entre el inglés, el castellano y el catalán) y la producción de textos para la adquisición de segundas lenguas (chino L2 para hispanohablantes). Para poder evaluar la calidad de los textos generados con IA y describir el generatase, se crearán dos corpus: uno para textos originales y sus traducciones en inglés, castellano y catalán, y otro de textos para la didáctica del chino. Los dos corpus estarán formados por textos creados por humanos y otros producidos mediante GenAI. Ello nos permitirá identificar similitudes y diferencias, describir generatase en estos dos tipos de texto y evaluar la calidad de los textos producidos mediante GenAI. Los resultados de este proyecto supondrán un paso adelante en la investigación sobre la adecuación de los textos generados versus a los textos creados por humanos, la posibilidad de establecer métricas que avalúen esta adecuación, y, finalmente, contribuir al desarrollo de la literacidad digital como disciplina y de las competencias digitales de los profesionales de la lengua. El proyecto tiene un plan de presupuesto integral que abarca aspectos como la formación, la especialización, el procesamiento de datos y la difusión y transferencia de los resultados. Anticipa generar resultados significativos desde el inicio y tiene previsto generar un amplio impacto a diferentes niveles, a través de canales tanto académicos como profesionales.

"Carolingian Culture in Septimania and Catalonia"

The central goal of the project is to record as comprehensively as possible the entire text and manuscript culture of the so-called 'Carolingian Reform' in the post-Visigothic church province of Narbonne, with its two historical regions of Septimania and Catalonia, from the 9th to the 15th centuries. For this purpose, the innovative text and manuscript database "Carolingian Catalonia" (CarCat) was developed, which is now being transformed into a research portal on medieval libraries in southern France and neighbouring Iberia.

Visió per computador i IA aplicada al patrimoni cultural: descripció automàtica als arxius històrics i noves formes d'accessibilitat

A La Foneria ens especialitzem en la recerca i desenvolupament en visió per computador i intel·ligència artificial aplicades als arxius i museus. La nostra missió és transformar el patrimoni cultural en recursos digitals accessibles, combinant la recerca amb solucions pràctiques per a les institucions i la societat. El projecte que presentem aplica models multimodals d'intel·ligència artificial per accelerar els processos

GREANISH (GTriple for Raising Environmental AwareNess In Social Sciences and Humanities)	manuels de descripció arxivística en documentació històrica, i permet una nova accessibilitat a aquesta documentació a partir de la lectura i transcripció per màquines de la documentació dels arxius històrics. L'objectiu principal del projecte és estudiar la presència, l'evolució i l'impacte de la qüestió ambiental en les Ciències Socials i les Humanitats en general, i en els Estudis de Traducció en particular. Pel que fa a aquests últims, un objectiu secundari és tenir, en lloc d'un gran volum de publicacions repartides entre repositoris i revistes, un corpus consultable que contingui tots els articles de les revistes acadèmiques d'accés obert (OA) en Estudis de Traducció que estiguin indexades. El corpus creat no només serviria per a finalitats de recerca com analitzar l'evolució del contingut i el llenguatge, estudiar la distribució de gènere dels autors, identificar característiques del gènere textual, sinó que faria que les revistes OA implicades guanyessin visibilitat i reconeixement acadèmic. Els textos sobre Estudis de Traducció que s'afegirien als gairebé 20 milions de documents de la plataforma GoTriple ja estan en línia, però si es poden cercar tots alhora a través de GoTriple utilitzant metadades, aquests textos podrien ser millor explotats, especialment des d'una perspectiva lingüística i de continguts.
InclusiVRity	InclusiVRity is a Erasmus+ project designed to bring inclusive education to the forefront by leveraging the power of Virtual Reality (VR). Focused on supporting neurodiverse students aged 12–18, the project equips secondary school teachers with the tools and training necessary to create accessible, engaging, and impactful immersive learning experiences. Neurodiverse students, who may face challenges such as difficulty with communication, problem-solving, and social interactions, will benefit from an immersive VR platform that fosters skill development in a safe and supportive environment. InclusiVRity's innovative approach aligns with the European Union's objectives for fostering diversity and promoting digital education transformation. https://inclusivrity.eu/

Alfie	The ALFIE project will create an ecosystem that combines advanced AI technology with ethical standards, ensuring that the resulting AI systems are not only high-performing but also fair, transparent, and free from bias. The project focuses on building two key components: EthiTech Dialogue Hub (ETD-Hub): A platform for dialogue and collaboration where AI experts, policymakers, legal professionals, and citizens can discuss and shape the ethical and legal aspects of AI. This platform will serve as a hub for exchanging ideas, understanding societal needs, and defining policies that ensure AI technologies are used responsibly. AutoML Platform: A platform designed to allow users to easily create machine learning models, even without technical expertise. This platform will prioritise ethics and compliance with European Union regulations, helping ensure that AI models are fair, transparent, and trustworthy. The platform will automate much of the machine learning process, from selecting algorithms to tuning models, making AI more accessible to a broader audience. ALFIE's system architecture is based on a "Lego-like" modular approach that ensures future expandability of the system while at the same time enabling transferability and replicability in different cities and organizations across the EU (and beyond). https://alfie-project.eu/
WEL	WEL (From written to oral texts in Easy Language: easy audios in cultural visits and video games)
L'índex Magistri Cataloniae: la memòria digital dels artistes de la Mediterrània medieval	L'Índex Magistri Cataloniae constitueix una base de dades digital i memòria sistematitzada dels artistes i tallers de la Mediterrània medieval. Aquest recurs digital permet l'anàlisi dels processos de formació, organització i mobilitat dels artistes, així com de la transferència de models i pràctiques entre els diferents agents del procés artístic (mestres, comitents i públic). Inserit dins el marc de les humanitats digitals, l'índex constitueix un instrument de recerca fonamental per a l'estudi de la història de l'art medieval català i la seva recepció en l'àmbit mediterrani.
Lliv-IA	L'ús de les xarxes neuronals per la identificació d'estàtues femenines d'època juli-clàudia
TADRI: Towards a Spanish Civil War and Francoist Repression Digital Research Infrastructure	Our project aims at creating an integrated digital research infrastructure for the Spanish Civil War and Francoist repression digital archives and repositories. The platform will prioritize data interoperability, source compilation, and public stewardship, advancing scholarship by enabling rigorous engagement with dispersed resources. Guided by principles of Data Feminism (D'Ignazio)

	& Klein), the infrastructure will interrogate power structures embedded in historical data from the fascist regime, fostering new and nuanced research questions that illuminate overlooked perspectives.
EPICAT / SEFRE	EPICAT és un portal web que té per objectiu construir un inventari de la correspondència epistolar de caràcter familiar existent a Catalunya entre 1500 i 1850. Vol ser una eina que permeti redefinir i matisar la interpretació històrica construïda sobretot mitjançant documents oficials i busca una nova lectura dels continguts que inclouen les cartes familiars. Està a disposició de la investigació científica i del públic en general. https://epicat.uab.cat/projecte
Experiencias turísticas digitales en el Hotel Angelats	El proyecto tiene por objetivo transformar la experiencia turística a través de la tecnología y la sostenibilidad en el Hotel Angelats. El proyecto apuesta por un enfoque multidisciplinar que combina la riqueza ambiental y cultural del territorio con las herramientas digitales más avanzadas. En ese sentido, el Hotel Angelats , en el corazón del Ripollès, ha iniciado un proyecto conjunto con la Universidad Autónoma de Barcelona y el Parque de Investigación UAB para una experiencia de senderismo con realidad aumentada para descubrir la flora y fauna del entorno, creando un sistema de gamificación que premiará a los visitantes que adopten comportamientos sostenibles , como el uso de bicicletas eléctricas o el consumo de productos locales; y una aplicación móvil que permitirá monitorizar el impacto ecológico de cada estancia y ofrecer consejos personalizados.